

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı:E-66325124-203.99-115555274

17.04.2025

Konu: Meslek Kodu Kısıtlaması

GENEL YAZI

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "Fiili hizmet süresi zammı" başlıklı 40 ıncı maddesinde sayılan işlerde veya işyerlerinde çalışan sigortalılar fiili hizmet süresi zammından yararlanabilmektedir. Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışanların Kanunun 40 ıncı maddesi kapsamında yer alan çalışmaların fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için Kanun kapsamındaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışması ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalması şartı aranılmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzce yapılan incelemeler neticesinde fiili hizmet süresi zammı kapsamına tabi iş yeri olarak tanımlanan, iş kolu ve belge türü bildirim yapılabilecek nitelikte olan iş yerlerinden işin risklerine maruz kalmayacak nitelikte olduğu düşünülen meslek kodlarından (aşçı, bekçi, çaycı, danışman, hizmetli veya sekreter gibi meslek kodları) hizmet bildirimlerinin yapıldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında, sigortalıların yaptıkları işin Kanunda fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki belirtilen işin fiilen riskine maruz kaldığı halde o işe ait meslek kodu girişinin hatalı yapılması ihtimali de bulunmaktadır.

Bu sebeple, Genel Müdürlüğümüz tarafından çalışma yapılarak, yazımız ekinde gönderilen listede yer alan meslek kodlarından 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında fiili hizmet süresi zammına tabi sigortalılık bildirimi yapılamayacak meslekler belirlenmiştir. (Ek-1) Bu çalışma sonucunda fiili hizmet süresi zammı kapsamında tanımlanmış iş yerlerinin işverenlerince kısıtlanan meslek kodlarından 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi Kurumumuza fiili hizmet süresi zammı kapsamında hizmet bildirilmesinin önüne geçilmiştir. Yine bu düzenleme sonucunda fiili hizmet süresi zammı kapsamındaki bir işin fiilen riskine maruz kaldığı halde meslek kodu hatalı bildirilen meslek kodunun doğru meslek kodundan yapılması da sağlanacaktır.

Yapılan işin fiilen riskine maruz kaldığı halde meslek kodu girişi işverenlerce, hatalı bildirilen sigortalıların hatalı meslek kodları işverence düzeltilerek yapmış oldukları işe uygun olan meslek kodu bildirimlerinin yapılması ya da hizmetlerin FHSZ tabi olmayan belge türü ile bildirilmesi gerekmektedir.

Örneğin; şoförlük mesleği fiili hizmet süresi zammı kapsamında belirlenen işlerden olma ihtimali bulunmaması sebebiyle kısıtlanan meslek kodu listesinde yer almaktadır. Ancak yangın söndürme işinde çalışan itfaiye şoförlüğü fiili hizmet süresi zammına tabi bir çalışma olabilecektir. Eğer itfaiye işinin yapıldığı işveren tarafından hizmet bildiriminde meslek kodu itfaiye şoförü olarak değil meslek kodu listesinde yer alan başka bir kapsamda şoför olarak (vasıta sürücüsü, yolcu taşıma şoförü vb.) bildirilmek istenilirse meslek kodu kısıtlaması sebebiyle hizmet bildirimi yapılması engellenecektir. Bu sebeple işverence, hatalı meslek kodu bildirimi yerine doğru olan meslek kodu üzerinden bildirimin yapılması halinde Kurumumuza hizmet bildirimi yapılabilecektir.

Diğer taraftan meslek kodu kısıtlaması sebebiyle hizmet bildirimi yapılamayacak sigortalıların, işin özellikli durumu, iş yerinin ve yapılan işin ya da mesleğin niteliği gereği fiili olarak fiili hizmet süresi zammına tabi çalışmaları bulunması halinde Kurumumuza hizmet bildirimlerinin yapılması gerekebilecektir.

Dolayısıyla, programda yapılan kontroller nedeniyle işverenlerce fiili hizmet süresi zammı kapsamında bildirim yapılması engellenen meslek kodlarından bildirim yapılması durumunda öncelikle söz konusu meslek kodundan fiili hizmet süresi zammı kapsamından

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

hizmet bildiriminin engellendiği bilgisi ve doğru meslek kodundan bildirimin yapıldığı teyit edilecektir. Ancak işveren tarafından, engellenen meslek kodundan fiili hizmet süresi zammı kapsamında hizmet bildiriminin doğru olduğu ve engellenen meslek kodunun fiili hizmet süresi zammı kapsamında belirtilen iş olduğunun belirtilmesi durumunda bağlı bulundukları sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezlerine başvurularak iş yerlerinde fiili hizmet süresi zammına tabi çalışması bulunan ancak meslek kodu kısıtlaması yapılması sebebiyle hizmet bildirimi yapılamayan sigortalıların fiili hizmet süresi zammına tabi işte çalıştırıldığıının belgelendirilmesi gerekmektedir. İlgili ünite tarafından yapılacak inceleme neticesinde hizmet bildirimi yapılmak istenilen ve meslek kodu kısıtlaması sebebiyle bildirimi sistem tarafından engellenen ancak işveren tarafından fiili hizmet süresi zammına tabi çalışması olduğu ispatlanan sigortalılar için hizmet bildirimlerinin sağlanması için konuya ilişkin sistemsel altyapı tamamlanmıştır.

Nisan 2025 dönemine ait hizmetlerin bildirimlerinden itibaren geçerli olmak üzere, kısıtlanan meslek kodlarından iş yerleri tarafından Kurumumuza fiili hizmet süresi zammına tabi belge türleri ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi çalışanların APHB/MUHSGK aracılığı ile hizmetlerinin bildirimleri engellenecek olup bildirim aşamasında işverenlere hata mesajı dönülecektir.

Buna göre, meslek kodu kısıtlaması sebebiyle hizmet bildirimi yapılması engellenen ancak meslek kodu doğru bildirilse dahi fiili hizmet süresi zammına tabi işte çalışan sigortalı için işverence fiili hizmet süresi zammına tabi işte çalışmasını doğrular ve kanıtlar nitelikte belgelerin üniteye ibraz edilmesi halinde, ilgili ünite tarafından "İşveren İntra" programına giriş yapılarak "Tahakkuk-Hizmet-FHSZ İşlemleri- FHSZ Tabi Belge Türü ile Sigortalı Tanımlama" menüsü üzerinden sigortalı tanımlama işlemi gerçekleştirilecektir. Tanımlaması yapılan sigortalı için kimlik bilgisi, tanım başlangıç tarihi kullanıcı tarafından girildikten ve istisna tutulacak meslek kodu bilgisi menüden seçilip kaydedildikten sonra, yapılan tanımlama işlemi tanımlama girişi yapan kullanıcının sistemde ilk amiri olarak tanımlı kullanıcının onayına düşecektir. Tanımlama işlemi onayına düşen amir, "Tahakkuk-Hizmet-FHSZ İşlemleri- FHSZ Tabi Belge Türü ile Sigortalı Onay İşlemleri" menüsünden yapılan işlemi kontrol edip onayladıktan sonra sigortalının söz konusu iş yerinde çalışmaya devam ettiği sürece ilgili iş yeri tarafından kısıtlanmış meslek kodu ile fiili hizmet süresi zammına tabi belge türü ile hizmet bildiriminin işveren tarafından yapılması sağlanacaktır. Tanımlaması yapılan sigortalının iş yerinden ayrılması halinde kullanıcı tarafından yapılan tanımlama işlemi işten ayrılış tarihi itibarıyla otomatik olarak sistem tarafından sonlandırılacaktır. Ünitelerce yapılacak iş ve işlemler ekte yer alan Kullanım Kılavuzunda açıklanmıştır. (Ek-2)

Kısıtlanacak meslek kodu listesi ise "İşveren İntra" programı "Genel Parametreler-Tescil-FHSZ Kısıtlanan Meslek Kodları" menüsü altında yer almakta olup, kullanıcılar kısıtlanan meslek kodlarını bu menü üzerinden görüntüleyebileceklerdir. Genel Müdürlüğümüzce kısıtlanan meslek kodları listesi "FHSZ Tabi Belge Türü ile Sigortalı Tanımlama" ekranında kayıt girişi yapılırken meslek kodu sekmesinde otomatik olarak görüntülenecektir. Kısıtlı Meslek Kod Listesi Ekranı il müdürlüklerine görüntüleme yetkisi ile açılmış olup, kısıtlanacak meslek kodu listesini güncelleme ve giriş yapma yetkisi iş ve işlemleri Genel Müdürlüğümüzce yürütülecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Ömer KÜÇÜKEVCİLİOĞLU
Genel Müdür